



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

Cím: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Telefon: 441-6501

Ügyszám: 215/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

174/2008. (XII. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ budapesti lakos 2008. szeptember 22-én előterjesztett **panaszát** a 2008. december 17-én – Dr. Kaltenbach Jenő elnök, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a 2008. szeptember 17-én, Budapesten lezajlott rendezvény (Rendszerváltó Fórum vonulások demonstrációja) rendőri biztosításával kapcsolatban terjesztett elő panaszt a Testületnél.

I.

A panaszos előadta, hogy 2008. szeptember 17-én 16:00 órai kezdettel rendezvényen vett részt a Corvin közben. A panaszos sérelmezi, hogy a rendezvény helyszínét indokolatlan méretű rendőri erők vették körbe, akik testpáncélban, könnygázgránát

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyi adatait töröltük.

lövő fegyverekkel, nagyméretű könnygáz palackokkal voltak felszerelve, továbbá azonosító számot láthatóan nem viseltek. A rendezvényen 400-500 fő vett részt, ezért a panaszos a túlméretezett rendőri jelenlétet sértőnek, indokolatlannak tartja – mivel tudomása szerint azt a szervezők sem kérték.

Két rendőrségi gépkocsi videofelvételeket készített a jelenlévőkről, amiről tájékoztató tábla sehol sem volt kihelyezve.

A panaszos sérelmezi továbbá, hogy miközben a rendezvény a József körút érintésével a Kossuth térre vonult, a menethez nem lehetett csatlakozni, illetve a rendőrök azt sem engedték, hogy résztvevők kiálljanak a menetből. A panaszos leír egy esetet, amikor a Baross utca és a Rákóczi tér közötti részen egy polgárt, aki járókelőként tartózkodott a helyszínen, a rendőrök lökdösni kezdték és akarata ellenére több száz métert volt kénytelen együtt vonulni a menettel.

A panaszos előadja, hogy a rendezvény a Kossuth téren folytatódott, amit a rendőrség „kerítéserdővel” vett körbe. A panaszos WC-t keresett, de a Nádor utca felé nem engedték ki a rendezvényről, az Alkotmány utcát keresztező utcákat pedig szintén lezárták.

II.

A panasz kivizsgálása során a Testület felvilágosítást kért a BRFK-tól arról, hogy a fenti időpontban volt-e érvényben fokozott közbiztonsági ellenőrzés elrendelése, vagy olyan parancsnoki utasítás, amely alapján az említett helyszínen szolgálatot teljesítő rendőrök intézkedhettek. Egyúttal kérte, hogy a rendezvény biztosításával kapcsolatos információkat is bocsássák a Testület rendelkezésére.

A BRFK Hivatala a Testület kérésére megküldte a Budapesti Rendőrfőkapitány fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasítását, továbbá a rendezvény bejelentésével összefüggő előzetesen készült iratokat.

1) A rendőrség megküldte a Testület részére a 2008. szeptember 17. napjától 2008. szeptember 21. napjáig tartandó rendezvények biztosításával kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására vonatkozó, a Budapesti Rendőrfőkapitány által kiadott egyedi utasítást. Eszerint 2008. szeptember 17-én 0:00 órától 2008. szeptember 21-én 24:00 óráig került sor fokozott ellenőrzés elrendelésére Budapest területén.

Ennek során a központi biztosításba beosztott rendőri állomány figyelemmel kísérte a rendezvényre érkezőket, meg kellett akadályoznia az esetleges jogsértések kialakulását; ezért szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat és csomag átvizsgálásokat hajthatott végre. A fokozott ellenőrzés elrendelésének indoka az említett napra bejelentett rendezvények biztonságos előkészítése, lebonyolítása, utóbiztosítása, valamint a gyülekezési joggal élők biztonságának garantálása volt. Az egyedi utasítás indokolása hivatkozott az Rtv. 30. § (3) bekezdésére, valamint a Rendőrség Szolgálati

Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 73. § (6) bekezdésére, és a 103. § (11) bekezdésére.

2) A rendőrség megküldte a rendezvény biztosításával összefüggő előzetes egyeztetések iratanyagát. Ebből megállapítható, hogy a rendőrség előzetesen (2008. június 6-án) személyesen egyeztetett a rendezvény szervezőjével. A vonulós rendezvényt 2008. szeptember 17-én 16:30 perc és 22:30 perc közötti időben a Corvin köz – József körút – Blaha Lujza tér – Rákóczi út – Astoria – Károly körút – Bajcsy-Zsilinszky út – Alkotmány utca – Kossuth tér útvonalra jelentették be. Bejelentették továbbá, hogy a menet végén, a Kossuth téren rendezvényt tartanak. A rendezvényre kb. 10 ezer főt vártak, a rendezők 60 fő rendező biztosítását jelentették be. Közölték, hogy a menet közben sehol sem állnak meg, kizárólag szórólaposztást végeznek. A bejelentők rögzítették azt is, hogy a menet a Corvin közből indul, de a Kossuth térre is várnak érdeklődőket, akik nem akarnak a vonuláson részt venni. A rendezvényhez a Pannon Nemzeti Gárda, a Magyar Nemzeti Bizottság 2006 és a Nemzeti Érzelmű Motorosok jelezték csatlakozásukat.

3) A rendezvény előkészítésével összefüggésben – a panaszban foglaltak parancsnoki kivizsgálása alapján – készült rendőrségi tájékoztató, kitér a szervezővel történt előzetes egyeztetés tényére, lényegében megismétli az előzetes egyeztetés fontosabb körülményeit. A tájékoztató külön kiemeli, hogy a rendőri erők létszámának meghatározása során figyelembe vették: a rendezvény résztvevőinek várható nagy számát; a vonulás útvonalát; az egyes hírportálokon megjelentetett előzetes felhívásokat; a motorosok csatlakozását a demonstrációhoz; továbbá a Parlament őszi ülészakájának és működésének a biztonságát, illetve az aktuális belpolitikai helyzetet.

III.

1) Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése kiemeli, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával (arányosság követelménye). Ugyanakkor az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

2) A Testület a rendőrség eljárására vonatkozó jogszabályi háttérrel összefüggésben utal arra, hogy az Rtv. 30. §-a alapján a Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása érdekében, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. Ezen cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében meghatározott a területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek

megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.

A Szolgálati Szabályzat az Rtv. rendelkezéseit úgy pontosítja, hogy 27. §-ának (2) bekezdése szerint „rendezvények biztosítása során, illetve védett létesítmények és épületek környezetében a területet ideiglenesen le lehet zárni.” Ugyanezen jogszabályhely (3)–(4) bekezdései értelmében „a rendőr megakadályozza a lezárt területre illetéktelenek belépését, az illetéktelenül ott-tartózkodókat távozásra szólítja fel. A terület lezárásával összefüggő intézkedések betartása kikényszeríthető.”

A Szolgálati Szabályzat 39. §-ának (1) bekezdése értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.”

3) A panaszolt esetben sor került előzetesen a fokozott ellenőrzés elrendelésére – ennek megfelelően a Testület álláspontja szerint a rendőrség kellő jogalap birtokában látta el a rendezvény biztosításával összefüggő feladatát. Ennek során – jelen panasz összefüggésében – a végrehajtott terület-lezárásokat és rendezvénybiztosítási intézkedéseket, illetve azok arányosságát kellett értékelni.

Ezzel összefüggésben a Testület úgy foglalt állást, hogy az alkalmazott intézkedés arányossága az alábbiak szerint megkérdőjelezhető.

IV.

1) A konkrét panasz kapcsán – a Testület álláspontja szerint – a kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos gyülekezési jogát, a személyes adatok védelméhez fűződő jogát, továbbá személyi szabadságát.

2) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a panaszos által sérelmezett mértékű rendőri biztosítást mi indokolta. Ezzel kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet arra, hogy gyülekezési jog szabad gyakorlásával összefüggésben az államot számos pozitív kötelezettség terheli:

Az Alkotmánybíróság az 55/2001. (XI. 29.) AB határozatában rámutatott, hogy: „az Alkotmánybíróságnak az álláspontja az, hogy a gyülekezéshez való alkotmányos alapjog érvényesülése nem csak az állam illetéktelen beavatkozásával, hanem mások, például az adott tüntetést ellenérzéssel szemlélők, ellentüntetők, és más rendzavarók ellenében is védelemre szorul. Más szóval az államot pozitív kötelezettségek is terhelik a gyülekezési jog érvényesülésének biztosítása érdekében. Ezt alátámasztják az Emberi Jogok Európai Bírósága által a gyülekezési joggal összefüggő ügyekben hozott döntései is. A *Plattform “Ärzte für das Leben” kontra Austria* ügyben a Bíróság ítélezési gyakorlatában arra az azóta is következetesen érvényesített megállapításra jutott, hogy a gyülekezéshez való jog magában foglalja azt a jogot is,

hogy az állam biztosítsa: a jogszerűen tartott gyűlést vagy felvonulást mások ne zavarhassák meg (1988. június 21-i ítélet).” (ABH 2001, 453.)

Az Alkotmánybíróságnak azon álláspontja, hogy az államot pozitív kötelezettségek is terhelik az alapjogok biztosítását illetően, már ítélezési gyakorlatának korai szakaszában kialakult. A 64/1991. (XII. 17.) AB határozatában például az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartásában „nem merül ki abban, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről” (ABH 1991, 302.). Ebből az is következik, hogy a hatóságnak szükség esetén akár erő alkalmazásával is biztosítani kell a jogszerűen tartott gyűlések lebonyolítását, illetőleg meg kell akadályoznia, hogy azt mások megzavarják. Ennek az állami kötelezettségnek ad törvényi kifejezést többek között a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 11. § (2) bekezdése, illetőleg a Btk. 228/A. és 271/A. §-ai. De ezt fejezi ki a Gytv. 1. §-a is, amikor azt nyilvánítja ki, hogy az állam biztosítja a békés gyülekezés jogának zavartalan — más szavakkal kifejezve: mások által nem megzavarható — gyakorlását.

Ezen túlmenően a rendőrségnek a rendezvénnyel összefüggésben előzetesen bejelentett tények, továbbá egyéb körülmények értékelése is a feladata. A rendőrség ennek alapján határozza meg azt, hogy egy adott rendezvény biztosításába milyen létszámmal és módon von be rendőri erőket.

A rendőrség által előzetesen figyelembe vett szempontok, így a rendezvény résztvevőinek várható nagy száma; az egyes hírportálokon megjelentetett előzetes felhívások; a vonulás útvonala, mely a Budapestnek szinte a teljes belvárosát érintette; továbbá a Parlament őszi ülészakájának és működésének a biztonsága – a Testület megítélése szerint jórészt helytállóak voltak. A szervezők mintegy tízezer fő részvételét jelezték előre, e mellett pedig az egyes hírportálokon valóban közzétételre kerültek olyan felhívások, melyek alapján nem volt kizárható annak a lehetősége, hogy a rendezvényen rendbontásra, jogellenes cselekményekre is sor kerülhet. A rendőrség a biztosítás fokozatát és mértékét nyilvánvalóan ennek mérlegelésével határozta meg. Ez részben olyan rendőrszakmai feladat, melynek megítélésére és felülvizsgálatára a Testület jelen esetben alappal nem is vállalkozhat.

3) A Testület vizsgálta azt a sérelmezett tényt is, hogy a rendőrség „tájékoztatást adó tábla kihelyezése nélkül” gépkocsikról, térfigyelő kamerákkal videofelvételeket készített a jelenlévőkről.

Az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése szerint „a Rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készíthet.”

Ugyanezen § (2) bekezdése szerint „a Rendőrség közterületen, ahol az közbiztonsági, bűnmegelőzési, illetve bűnüldözési célból igazolhatóan szükséges, bárki számára

nyilvánvalóan észlelhető módon képfelvevőt helyezhet el és felvételt készíthet.” A (3) bekezdés a (2) bekezdés szabályait úgy egészíti ki, hogy „a (2) bekezdés alapján elhelyezésre kerülő képfelvevő szükségességéről, a képfelvevővel megfigyelt közterület kijelöléséről a Rendőrség előterjesztésére az illetékes települési önkormányzat dönt. A képfelvevő elhelyezési és üzemeltetési költségeinek biztosítására az önkormányzat és az illetékes rendőrkapitányság az e törvényben meghatározott keretek között megállapodást köthet. A Rendőrség a képfelvevők elhelyezésére, a megfigyelt területre vonatkozó adatokat a központi szerv honlapján közzéteszi.” A (4) bekezdés pedig előírja, hogy „a képfelvevő által megfigyelt területre belépő személyek tájékoztatását elősegítő módon figyelemfelhívó jelzést, ismertetést kell elhelyezni a képfelvevők elhelyezéséről, az adatkezelés tényéről.”

A Testület álláspontja szerint az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése szerinti felvétel készítés és a (2)–(4) bekezdések szerinti képfelvevő elhelyezése között érdemi különbség van. Az Rtv. 42. §-ának – idézett – (1) bekezdése arra vonatkozik, hogy a rendőrség az ellátott szolgálati feladattal és a végrehajtott rendőri intézkedéssel összefüggésben (arról közvetlenül) kép- és hangfelvételt készíthet. Ez történt a panaszolt esetben is – a rendőrség a rendezvény biztosításával összefüggő szolgálati feladatokat és az eszközölt intézkedéseket rögzítette, dokumentálta.

A Testület szerint a 42. § (2)–(4) bekezdései azonban merőben más jellegű tevékenységet szabályoznak, nevezetesen azt, amikor közterületen vagy középületekben, illetőleg azok közelében a rendőrség képfelvevő készüléket helyez el. Ez alatt nyilvánvalóan az ún. telepített képfelvevő rendszereket kell érteni és ez következik a törvény szóhasználatából is (ki kell jelölni a képfelvevő által megfigyelt közterületet; a települési önkormányzat döntése szükséges az elhelyezéshez; az üzemeltetési költségek biztosítására a rendőrség és az önkormányzat megállapodást köt). Utóbbi esetben – tehát az ún. telepített képfelvevők (tipikusan ilyenek az ún. térfigyelő rendszerek) elhelyezésekor – valóban szükséges a megfelelő figyelemfelhívó jelzés és ismertetés elhelyezése. Az (1) bekezdés szerinti esetben – amiről a jelen panaszügyben is szó van – azonban nem.

Erre tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának korlátozása (azaz képmásának esetleges rögzítése), jogszerűen, az Rtv. vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően történt.

4) A panaszos által előadottak szerint a Testület azt is vizsgálta, hogy a menet Corvin közből történt elindulása után hogyan kell értékelni a rendőrségnek azon magatartását, amikor – a panaszos leírása szerint – résztvevőket „nem engedtek kiállni a menetből”, illetve a rendőrök nem engedték az ahhoz menet közben való csatlakozást sem. Továbbá a panaszos előadásában hivatkozik arra, hogy a Baross utca és a Rákóczi tér közötti részen egy polgárt, aki járókelőként tartózkodott a helyszínen, a rendőrök lökdösni kezdték és akarata ellenére több száz métert volt kénytelen együtt vonulni a menettel.

A Testület itt jegyzi meg, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. Az Rtv. tehát egyértelmű abban, hogy mindenki csak az őt magát ért sérelemmel kapcsolatban élhet panasszal a Testületnél. Erre figyelemmel más, a rendezvényen résztvevő személyek ez irányú sérelmét – az érintettektől származó bejelentés hiányában – a Testület nem tudta értékelni.

5) A panaszos ugyancsak hangsúlyosan sérelmezi a Kossuth tér körbe-kordonozását, illetőleg azt, hogy a rendezvényről a kordonon keresztül nem engedték ki, így jelenetős kerülőt kellett tennie.

A fentiekben kifejtettek szerint a rendőrség a rendezvény biztosítása körében az Rtv. 30. §-ának, továbbá a Szolgálati Szabályzat 27. §-ának rendelkezései értelmében jogosult terület lezárására. Jelen esetben a terület lezárásának a jogalapja nem vitatható. Abban a kérdésben, hogy a lezárás mértéke – illetve az a tény, hogy a rendezvényt csak jelentős kerülővel lehetett megközelíteni és elhagyni – arányosnak tekinthető-e, a Testület értékelte azokat az előzetes információkat, melyeket a rendőrség is figyelembe vett a biztosítás szintjének meghatározásakor. Ezeket a tényezőket a Testület a 2) pont alatt már ismertette.

Fontos azonban megjegyezni – és erre más, a rendezvényen résztvevő panaszosok ugyancsak utaltak – hogy a rendezvényt megközelíteni és elhagyni kizárólag a Bajcsy-Zsilinszky út – Alkotmány utca sarkán lehetett, mivel mind a Kossuth téren, mind az Alkotmány utcába csatlakozó keresztutcák vonalában összefüggő kordon volt. Mindez fizikailag azt jelentette, hogy aki a Kossuth térről ki akart jutni (mint a panaszos is) az ezt egy 10-15 perces sétával tehetette meg, ha pedig utána ismételten vissza akart jutni, akkor az előbb említett útvonalon ismételten újabb 10-15 perces úton juthatott csak vissza a Kossuth térre.

A Testület más panaszokból egyértelműen megállapította azt is, hogy a rendőrség a szervezők többszöri kérése ellenére sem nyitotta meg a kordont sem a Vértanúk tere, sem a Szalay utca felé. A Testület álláspontja szerint az a tény, hogy egy rendezvény helyszínét csak jelentős kerülő úton lehet elhagyni, felveti az intézkedés arányosságát és indokoltságát, sőt egy esetleges rendkívüli helyzet során komoly veszélyt is jelenthet az ott tartózkodókra.

Nem vitás az, hogy a rendőrség indokolt módon döntött arról, hogy a rendezvényt fokozott rendőri jelenlét mellett biztosítja – azonban a Testület álláspontja szerint – méltányolható lett volna a rendezők azon kérése, hogy legalább az eltávozást biztosítsák a Kossuth tér valamelyik oldala felé.

A Testület álláspontja szerint ebben a vonatkozásban sérült a panaszos személyi szabadsága, mivel a rendezvény helyszínének elhagyására csak nehézségek árán, jelentős kerülővel volt lehetősége. A jogsérelem azonban nem haladja meg a csekély

mértéket, mivel a panasz szerinti akadályozás kapcsán nem azonosítható olyan következmény, ami a panaszos oldaláról a súlyosabb jogsérelmet alátámasztaná vagy megalapozná.

6) A panaszos azt is sérelmezte, hogy a rendőrök több esetben nem viseltek azonosító számot.

A rendőrség által a megküldött tájékoztatás szerint a rendezvény során szolgálatot teljesítő rendőrök minden esetben viseltek azonosító számot. Azok meglétét a parancsnokok minden esetben ellenőrizték. A Testület más panaszokból is beazonosíthatóan azt állapította meg ugyanakkor, hogy több rendőr esetében is csak a sisakszám volt feltüntetve. A panaszosok előadását minden bizonnyal az alapozta meg, hogy kizárólag a sisakszám feltüntetését (azonosító jelvény hiányában) nem tekintették elégségesnek.

Ezzel összefüggésben a Testület utal az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdésére, mely szerint: „a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.”

A Testület idézi az állampolgárok számára kiadott „Tájékoztató az állampolgárok részére a rendőri igazoltatásról” című ORFK tájékoztató vonatkozó részét, mely szerint: „Az egyenruhás rendőrnek a szolgálata során minden esetben viselnie kell az azonosító jelvényét, amit az egyenruha bal felső mellrészén kell elhelyezni. Ettől a szabálytól eltérni csak kivételesen, az alábbiakban jelzett esetekben lehet! Előfordulhat ugyanis az, hogy a rendőri állomány speciális feladatot lát el (pl. rendezvények alkalmával csapatszolgálati tevékenységet végez). Ezekben az esetekben lehetséges, hogy a rendőrök egyenruháján, védőruháján (különösen a gyakorló öltözeten, az általuk viselt védőfelszerelések miatt) nem biztosítható az azonosító jelvény elhelyezése. Ilyenkor természetesen más megfelelő módon kell gondoskodni az állomány egyes tagjainak egyedi azonosíthatóságáról. Ennek érdekében a védőfelszerelésen (pl. a bevetési sisakon) vagy az egyenruhán jól látható módon az azonosító jelvényének a számát fel kell tüntetni.”

A Testület helytállónak tartja a rendőrség tájékoztatását abban a vonatkozásban, hogy a sisakszám minden rendőr esetében megfelelő és látható módon fel volt tüntetve, azonban a Testület felhívja a figyelmet arra, hogy a hatályos jogszabályi előírások ebben a vonatkozásban hiányosak – azok a sisakszám, mint azonosító egyedüli feltüntetését nem teszik lehetővé, mivel az azonosító jelvény alkalmazását minden esetben megkövetelik. Ez világosan következik az Rtv. 20. §-ának egyértelmű rendelkezéseiből. Ezen jogszabályhely már idézett (1) bekezdése szerint ugyanis: „A rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és az azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.” A (4) bekezdés szerint: „Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.” Ezt pontosítva rendelkezik úgy a hivatkozott ORFK tájékoztató, hogy az azonosító jelvény számát jól látható módon pl. a bevetési sisakon is van lehetőség

elhelyezni. A rendőrség gyakorlata szerint azonban a bevetési sisakokon szereplő ún. sisakszám nem azonos az azt viselő rendőr azonosító jelvény számával, hanem az egy másfajta módszerrel képzett, általában három betűből és három számból álló azonosító jel. A sisakszám képzési módszeréről azonban, illetve arról, hogy a sisakszám is – az azonosító jelvény számhoz hasonlóan – egy konkrétan beazonosítható rendőrhöz tartozik-e vagy sem, nincsen rendelkezés a vonatkozó jogszabályokban; erről a kérdésről az említett ORFK tájékoztató, valamint a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 12/2006. (IX. 27.) ORFK utasítás sem szól. Azonban még ha az azonosító jelvény számhoz hasonlóan egy konkrétan beazonosítható rendőrhöz tartozik is egy adott sisakszám, ennek az alkalmazása akkor sem feleltethető meg sem az Rtv. 20. § (1) és (4) bekezdéseinek, sem az ORFK tájékoztatónak, mert mind az Rtv., mind az ORFK tájékoztató az azonosító jelvény szám (és nem más azonosító jel) jól látható feltüntetéséről rendelkezik. Mindezek alapján a Testület véleménye szerint az azonosító jelvény számtól különböző sisakszám alkalmazásának nincsenek meg a megfelelő jogszabályi garanciái, amelyek alapján minden kétséget kizáróan pusztán a sisakszám alapján be lehetne azonosítani az azt viselő rendőr személyét.

A Testület ezért felhívja a figyelmet arra, hogy ebben a kérdésben – a sisakszám, mint azonosító jel használatával összefüggésben – jogszabályalkotás szükséges, mivel az egyébként követett gyakorlat nem feleltethető meg az Rtv. rendelkezéseinek.

A jelzett jogszabályi hiányosságon túl azonban a Testület a panasz ezen részében érdemi alapjogsérelmet nem tudott azonosítani.

V.

A fentiekre figyelemmel a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, és az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az előterjesztett panasznak az intézkedést foganatosító szerv, a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez való áttételéről döntött.

Egyúttal a Testület felhívja a figyelmet a gyülekezési joggal összefüggő jogszabályi háttér felülvizsgálatának szükségességére – különös tekintettel az ún. vonulások rendezvények problémájára, mely a Testület gyakorlatában számos hasonló, a gyülekezési jog gyakorlásával összefüggő panaszt eredményezett. A Testület álláspontja szerint hiányossága a hatályos szabályozásnak, hogy a vonulások rendezvényekkel összefüggésben a hatályos törvény nem ad semmiféle támpontot a jogalkalmazó számára és lényegében azonos módon kezeli az egy helyszínen sorra kerülő rendezvényekkel, holott az ilyen rendezvények lebonyolítása és biztosítása számos vonatkozásban teljesen eltérő.

Budapest, 2008. december 17.

Dr. Juhász Imre sk.
elnökhelyettes, testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra sk.
testületi tag

Dr. Féja András sk.
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf sk.
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület